

5.
Gesti:ma rahwa

K a l e n d e r,

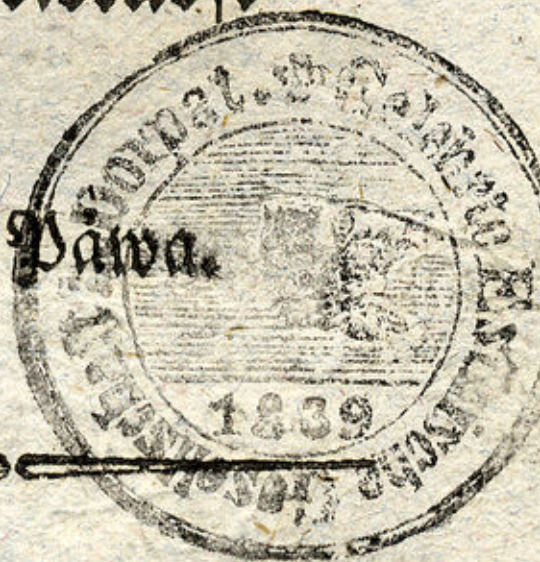
ehf

L ä h t = N a m a t

I 8 3 2

Alasta peäle, parrast meie
Issanda Jesusse Kristusse
sündimist.

Sel Alastal on 366 Päwa.

Tallinnas,
trükkitud Lindworsi kirjadega.

Märkide selletaminne.

 Noor = ku.

 Esimenne werend.

 Täis = ku.

 Wiimne werend.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

Der Druck wird gestattet.

Dorpat, den 5. October 1831.

(L. S.)

M. v. Engelhardt,
Censor.

Sündind asja ajaarw.

Pomisest tännini	5781 aast.
Kristusse sündimisest tännini .	1832 —
Et Peterpurri liina ehhitama hakkati	129 —
Et meie Ma Wenne=rigi wal- litsusse alla sai	122 —
Et suurikoli Tartus asutatati	30 —
Et usti rougid hakkati pannema	29 —
Et Prantsus Wenne=maale tulli ja Moskwa arrapõl- letas	20 —
Et Tallinna=maal priust kulu- tati	15 —
Et Riia=maal priust kolutati	12 —
Et Keiser Nikolai wallitse- semas on	7 —

Joule ja Wastla=päwa wahhel on 8 Näd-
dalat ja 3 Päwa.

Kristusse ümberleikamisest. Luk. 2, 21.

1 Rede.	Neäri Pääw	
2 Laupääw.	Abel, Set.	Kulmad

Jesús Egiptusse maalt. Matt. 2, 13.

3 Pühhap.	P. p. Neäri.	
4 Esmasp.	Metusalem	ilmad.
5 Teisip.	Simon	 5, 33 p.e.
6 Keßnäd.	3 Kunn. P.	
7 Neljasp.	Julianus	Kulma ja
8 Rede.	Eract	
9 Laupääw.	Peatus	tuisko.

Jesús 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.

10 Pühhap.	1 P. p. 3. K. P.	Paawli P.
11 Esmasp.	Ewraim	Tormised
12 Teisip.	Rein	 6, 43 p.e.
13 Keßnäd.	Hilarius	
14 Neljasp.	Robert	pahhad
15 Rede.	Tidrik	
16 Laupääw.	Kisbregt	ilmad.

Pulmad Kana Linnas. Joann. 2, 1.

17 Pühhap.	2 P. p. 3 K. P.	Wägga külm
18 Esmasp.	Uksel	
19 Teisip.	Sara	ja selge
20 Keßnäd.	Waab. Seb.	 11, 55 p.e.
21 Neljasp.	Neto	
22 Rede.	Madlena	taewas.
23 Laupääw.	Lotta	

Pealikkust Kapernauma Linnas. Matt. 8, 1.

24 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	Lumme-
25 Esmasp.	Paaw. Umberp.	
26 Teisip.	Polikarpus	saddo.
27 Keßnäd.	Krisostom.	
28 Neljasp.	Karel	 0, 52 p.e.
29 Rede.	Samuel	
30 Laupääw.	Udelgund	Pohja

Kristus sunnib tuled. Matt. 8, 23.

31 Pühhap. | 4 P. p. 3 K. P. | tuled.

12 nemal selle ku päwal touseb päike kello 8 ning ühhe pole tundi, lähkääb alla kello 3 ning ühhe pole tundi. Pääw on pirk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

1 Esmasp.	Prigitta	Külmad
2 Teisp.	Küünla Pääw	ja
3 Keßnäd.	Hanna	pahhad
4 Neljasp.	Weronika	 4, 58 e. e.
5 Rede.	Agata	
6 Laupääw.	Dorkenne.	ilmad.

Wina; Mäest. Matt. 20, 1.

7 Pühhap.	9 P. e. Kr. üll. P.	Selge
8 Esmasp.	Salomon	taewas ja
9 Teisp.	Apollonia	külmatab
10 Keßnäd.	Edo	
11 Neljasp.	Elwina	 2, 1 p. e.
12 Rede.	Eulalia	
13 Laupääw.	Penigna	fangeste.

Külwi Mehhest. Luk. 8, 4.

14 Pühhap.	8 P. e. Kr. üll. P.	
15 Esmasp.	Waußina	Pehmed
16 Teisp.	Juliana	ilmad
17 Keßnäd.	Konstantin	
18 Neljasp.	Konfordia	sawad

19 Rede.	Simon Apost.	 4, 53 p. e.
20 Laupääw.	Eigarius	

Kristusse kannatamine. Luk. 18, 31.

21 Pühhap.	Paasto P.	lund
22 Esmasp.	Peetri Pääw	andma.
23 Teisp.	Wastla Pääw	
24 Keßnäd.	Euhka Pääw	Tuulsed
25 Neljasp.	Maddise Pääw	
26 Rede.	Nestor	 8, 51 p. e.
27 Laupääw.	Leander	

Kristusse kiusatussest. Matt. 4, 1.

28 Pühhap.	1 P. Paastus.	pääwad.
29 Esmasp.	Matarius	

16nemal selle ku päwal touseb päike kello 7, tähhäb loja kello 5. Pääw on 10, d 14 tundi pikk.

1 Teisip.	Albinus	Selge
2 Keßnäd.	Medea	taewas ja
3 Neljasp.	Kunigunde	
4 Rede.	Adrian	 5, 1 p. e.
5 Laupäaw.	Angelus	

Kananäa Naesest. Matt. 15, 21.

6 Pühhap.	2 P. Paastus	weikene külm.
7 Esmasp.	Perpetua	
8 Teisip.	Syrian	Selged
9 Keßnäd.	Pööri Pääw	
10 Neljasp.	Mekeus	külmad
11 Rede.	Konstantin	
12 Laupäaw.	Krefor	 10, 20 e. e.

Kristus atab furratid wälja. Luk. 11, 14.

13 Pühhap.	3 P. Paastus.	
14 Esmasp.	Sakarius	pääwad.
15 Teisip.	Longinus	
16 Keßnäd.	Alexander	Selge
17 Neljasp.	Truto	taewas,
18 Rede.	Kabriel	
19 Laupäaw.	Josep	wahhel saab

5000 Mehhe söötmisest. Joän. 6, 1.

20 Pühhap.	4 P. Paastus	 6, 41 e. e.
21 Esmasp.	Pent	
22 Teisip.	Kawael	lund.
23 Keßnäd.	Tiits	Miisked
24 Neljasp.	Kasimir	ja
25 Rede.	Paast. Mar. p.	tuulsed
26 Laupäaw.	Emanuel	ilmad.

Jesús kirowidega wissatud. Joän. 8, 46.

27 Pühhap.	5 P. Paastus.	 3, 29 e. e.
28 Esmasp.	Kideon	
29 Teisip.	Eustahius	Külmad
30 Keßnäd.	Udonius	
31 Neljasp.	Tetlaus	tuled.

ionemal selle fu päwal tonsel päike kello 6,
lähhab alla kello 6. Pääw on 12, ja 5 12. tundi pikk.

Aprillis.

Jürriche Mahla-Ku.

1 Rede.	Karjaliste Pääw	Wahhel
2 Laupääw.	Paulina	selge

Kristusse sisse sõitmisest. Matt. 21, 1.

3 Pühhap.	6 P. Paastus.	 5, 40 e. e.
4 Esmasp.	Ambrosius	taewas,
5 Teisip.	Maksim	
6 Keßnäd.	Kõlestin	
7 Neljasp.	Suur Nel. Pääw	wahhel tuult.
8 Rede.	Suur Rede	S külmad
9 Laupääw.	Pogislaus	

Kristusse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

10 Pühhap.	Esim. Pühha	 5, 52 e. e.
11 Esmasp.	Teine P.	
12 Teisip.	Kolmas P.	
13 Keßnäd.	Justinus	ja selge
14 Neljas.	Künni Pääw	taewas.
15 Rede.	Olimpia	
16 Laupääw.	Karistus	

Set Kuul on 30 Päwa.

Rinnipandud ühest. Joann. 20, 19.

17 Pühhap.	1 P. p. Üll. P.	 5, 19 p. e.
18 Esmasp.	Walerian	
19 Teisip.	Timon	
20 Keßnäd.	Jakobina	ilm.
21 Neljasp.	Willem	Nüüd hakkawad
22 Rede.	Kajus	
23 Laupääw.	Jürri Pääw	

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

24 Pühhap.	2 P. p. Üll. P.	 9, 44 e. e.
25 Esmasp.	Markusse Pääw	
26 Teisip.	Eseias	
27 Keßnäd.	Anastasius	sojad päwad
28 Neljasp.	Vitalis	tullesma.
29 Rede	Reinmund	
30 Laupääw.	Erastus	

12nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähkää alla pool tundi pärrast kello 7. Pääw on piit 15. ja õ 9. tundi.

Ürritessse aia parrast. Joann. 16, 16.		
1 Pühhap.	3 P. p. III. P.	Wolbri p.
2 Esmasp.	Sigismund	 7, 3 p. e.
3 Teisp.	+ Leidminne.	
4 Kestnäd.	Florian	Pilwne
5 Neljasp.	Kottard	
6 Kede.	Susanna	taewas.
7 Laupäaw.	Ulrika	

Kristusse ärraminneisfest. Joann. 16, 5.		
8 Pühhap.	4 P. p. III. P.	Wahhel
9 Esmasp.	Hiob	
10 Teisp.	Gordian	 10, 59 p. e.
11 Kestnäd.	Liberatus	
12 Neljasp.	Henriette	selge ilm,
13 Kede.	Servatius	
14 Laupäaw.	Kristian	wahhel

Digest pallumisfest. Joann. 16, 23.		
15 Pühhap.	5 P. p. III. P.	wihma.
16 Esmasp.	Peregrin	
17 Teisp.	Anton	Sojad ilmad

18 Kestnäd.	Erk	 1, 35 e. e.
19 Neljasp.	Suur + Päaw.	
20 Kede.	Sevilla	ja
21 Laupäaw.	Potentia	mürrista

Rõmustajast. Joann. 15, 26.		
22 Pühhap.	6 P. p. III. P.	missed.
23 Esmasp.	Desiderius	Selge
24 Teisp.	Ester	 4, 33 p. e.
25 Kestnäd.	Urbanus	
26 Neljasp.	Eduard	taewas ja
27 Kede.	Eudolf	
28 Laupäaw.	Willem	tuulsed

Pühhast Waimust. Joann. 14, 23.		
29 Pühhap.	Nelli Pühhi	päwad.
30 Esmasp.	Teine Pühha	Wägga soe
31 Teisp.	Kolmas Pühha	ilm.

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi parrast kello 3. ning lähkääb loja pole tundi pärrast kello 8. Päaw on pitk 17. e agga 7. tundi.

1	Keſſnäd.	Kotskal	 9, 21 e. e.
2	Neljasp.	Mart	
3	Rede.	Erasmus	
4	Laupääd.	Tarius	
			Head ilmad.

Kristus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

5	Pühhap.	3 aino Jumm. P.	 0, 53 p. e.
6	Esmasp.	Antonius	
7	Teisip.	Eukretſia	
8	Keſſnäd.	Medardus	
9	Neljasp.	Pertram	mürriſtaſ
10	Rede.	Pittkem Pääw	
11	Laupääd.	Parnabas	

Rikkast mehheſt. Luk. 16, 19.

12	Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	 8, 37 e. e.
13	Esmasp.	Tobias	
14	Teisip.	Walerius	
15	Keſſnäd.	Widi Pääw.	
16	Neljasp.	Justina	tuulſed
17	Rede.	Nikander	
18	Laupääd.	Homerus	

Sureſt õhto: sõma: aiast. Luk. 14, 16.

19	Pühhap.	2 P. p. 3. a. J. P.	 1, 12 e. e.
20	Esmasp.	Florentin	
21	Teisip.	Rael	
22	Keſſnäd.	Agarius	
23	Neljasp.	Vasilius	ſelge taewas.
24	Rede.	Jaani Pääw.	
25	Laupääd.	Webronia	

Raddunud lambast. Luk. 15, 1.

26	Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	Kallid
27	Esmasp.	Eadislauſ	
28	Teisip.	Josua	
29	Keſſnäd.	Petr. Paw. Pääw	
30	Neljasp.	Eufina	ilmad.

Ionemal ſelle ku päwal touſeb päike 3 we:
rendit pärraſt kello 2, ning lähhäb alla ükſ we:
rend pärraſt kello 9. Pääw on pitt 18 ning ükſ
pool tundi, õ agga 5 ning ükſ pool tundi.

1 Rede.	Leobald	 0, 34 p. e.
2 Laupääd.	Heina Mar. p.	

Olge armoliisfed. Luk. 6, 36.

3 Pühhap.	4 P. p. 3. a. J. P.	Pallawad
4 Esmasp.	Ulrik	päwad.
5 Teisip.	Anselm	
6 Keßnäd.	Hektor	Sellejäärrel
7 Neljasp.	Temetrius	
8 Rede.	Kilian	 11, 42 p. e.
9 Laupääd.	Kirillus	

Roßfest kalla-sagist. Luk. 5, 1.

10 Pühhap.	5 P. p. 3. a. J. P.	tulleswad
11 Esmasp.	Elconore	mürristamis-
12 Teisip.	Hindrik	fed.
13 Keßnäd.	Marrette Pääd.	
14 Neljasp.	Ponawent	Selge
15 Rede.	Apost. Jagg.	 3, 35 p. e.
16 Laupääd.	August	

Wariseride Digusfest. Matt. 5, 20.		
17 Pühhap.	6 P. p. 3. a. J. P.	taewas,
18 Esmasp.	Rosina	
19 Teisip.	Priderika.	wahhel wihs
20 Keßnäd.	Elias	masaofed
21 Neljasp.	Daniel	
22 Rede.	Maria Magd.	 0, 28 p. e.
23 Laupääd.	Oskar	

4000 Mehhe söötmissfest. Mark. 8, 1.		
24 Pühhap.	7 P. p. 3. a. J. P.	päwad.
25 Esmasp.	Jakobi Pääd.	Pilwne tae
26 Teisip.	Anno	was ja mü
27 Keßnäd.	Marta	
28 Neljasp.	Pantalon	ristamissfed.
29 Rede.	Olowi p.	 4, 7 p. e.
30 Laupääd.	Kermanus	

Walle Trohwetideft. Matt. 7, 15.

31 Pühhap. | 8 P. p. 3. a. J. P. | Sojad päwd.

12nemal selle fu päwal touseb päife pole tundi pärrast kello 3, ning lähhäb loja pole tundi pärrast kello 8. Pääd on pitk 17, 8 agga 7 tundi.

1 Esmasp.	Peetri Wang.	Wahhel
2 Teisp.	Annibal	
3 Keßnäd.	Eleasar	selge
4 Neljasp.	Tominikus	
5 Rede.	Oswald	taewas,
6 Laupäaw.	Eigenius	

Illekohtusest maia piddajast. Luk. 16, 1.

7 Pühhap.	9 P.p.3.a.J.P.	 8, 13 e. e.
8 Esmasp.	Pusso	
9 Teisp.	Romanus	wahhel
10 Keßnäd.	Lauritse Pääw	
11 Neljasp.	Herman	tuulne,
12 Rede.	Klara	 11, 23 p. e.
13 Laupäaw.	Hildebert	

Jerusalemma linna ärrarikmisest. Luk. 19, 41.

14 Pühhap.	10 P.p.3.a.J.P.	
15 Esmasp.	Ruffi Mar. p.	wihmaga.
16 Teisp.	Isaak	
17 Keßnäd.	Willibald	Head
18 Neljasp.	Eeno	

19 Rede.	Sebald	leikuse
20 Laupäaw.	Vernard	ilmad.

Wariserist ja Löbnerist. Luk. 18, 9.

21 Pühhap.	11 P.p.3.a.J.P.	 8, 9 e. e.
22 Esmasp.	Wilipert	
23 Teisp.	Sakeus	
24 Keßnäd.	Pertli Pääw	Niisked
25 Neljasp.	Ludwik	ja
26 Rede.	Treneus	tuulsed
27 Laupäaw.	Gebhard	päwad.

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

28 Pühhap.	12 P.p.3.a.J.P.	 7, 12 e. e.
29 Esmasp.	Joann. Huff.	
30 Teisp.	Benjamin	
31 Keßnäd.	Kristwrid	Umbne ilm.

14nemal selle ku päwal touses päike 3. werend
dit pärrast kello 4, ning lähhab alla werend pärr.
kello 7. Pääw on pitk 14 ning üks pool, 8
agga 9. ning üks pool tundi.

September. Suggise-ekt Mihkli-Ku.

1 Neljasp.	Elidius	Heitlikkud
2 Rede.	Eiso	
3 Laupäaw.	Mansuetes	ilmad.

Preestrist ja lewitist. Luf. 10, 23.

4 Pühhap.	13 P.p.3.a.3.P.	
5 Esmasp.	Moses	 3, 26 p. 8.
6 Teisip.	Magnus	
7 Keßnäd.	Regina	Selge
8 Neljasp.	Mar. Sünd.	taewas
9 Rede.	Pruno	
10 Laupäaw.	Costenes	ja

Rünnest Piddali-többisest. Luf. 17, 11.

11 Pühhap.	14 P.p.3.a.3.P.	Pöri Pääw.
12 Esmasp.	Sirus	 8, 47 e. 8.
13 Teisip.	Amatus	
14 Keßnäd.	+ Allendam.	kuiwad
15 Neljasp.	Nikodemus	ilmad.
16 Rede.	Leontine	
17 Laupäaw.	Josepina	Uddused

Sel Kuul on 30 Päwa!

Mammonast. Matt. 6, 24.

18 Pühhap.	15 P.p.3.a.3.P.	 9, 16 p. 8.
19 Esmasp.	Werner	
20 Teisip.	Waußta	ja
21 Keßnäd.	Matteusse p.	willud ödd.
22 Neljasp.	Morits	
23 Rede.	Osea	Umbne
24 Laupäaw.	Kleomas	ja

Raini-liina Surnust. Luf. 7, 11.

25 Pühhap.	16 P.p.3.a.3.P.	wihmane
26 Esmasp.	Harald	ilm. Selge.
27 Teisip.	Adolw	 9, 15 p. 8.
28 Keßnäd.	Wentzel	
29 Neljasp.	Mihkli Pääw	taewas
30 Rede.	Hironimus	tulega.

12nemal selle ku päwal touseb päife kello 6, ning lähkääb loja kello 6. Pääw on pitk 12, ning 8 ka 12 tundi.

1 Laupäaw. | Wolmar

Wee; többisest. Luk. 14, 1.

2 Pühhap.	17 P.p.3.a.J.P.	Niisked
3 Esmasp.	Jairus	willud ilmad
4 Teisip.	Prants	 10, 13 p. e.
5 Keskäd.	Bridebert	
6 Neljasp.	Louise	ja õ
7 Rede.	Malo	
8 Laupäaw.	Tomasia	kuilmad.

Suremast Käsust. Matt. 22, 34.

9 Pühhap.	18 P.p.3.a.J.P.	Pilwne
10 Esmasp.	Melchior	 8, 28 p. e.
11 Teisip.	Purkart	
12 Keskäd.	Walwrid	
13 Neljasp.	Teresia	taewas
14 Rede.	Kalikstus	ja
15 Laupäaw.	Heddo	uddune ilm.

Alwatud innimesest. Matt. 9, 21.

16 Pühhap.	19 P.p.3.a.J.P.	Umbne
------------	-----------------	-------

17 Esmasp.	Leonhard	ja niiske
18 Teisip.	Lukas p.	ilm.
19 Keskäd.	Eutius	 5, 45 p. e.
20 Neljasp.	Welfius	
21 Rede.	Ursel	Kuilm
22 Laupäaw.	Kordula	

Palma ridest. Matt. 22, 1.

23 Pühhap.	20 P.p.3.a.J.P.	lähheb
24 Esmasp.	Salome	
25 Teisip.	Krispin	fangemaks,
26 Keskäd.	Amandus	
27 Neljasp.	Kapitolin	 10, 9 e. e.
28 Rede.	Simon Juda	
29 Laupäaw.	Narsissus	agga ei

Kunningamehhe Woast. Joann. 4, 47.

30 Pühhap.	21 P.p.3.a.J.P.	ja mitte
31 Esmasp.	Wolfgang	pitkalt.

16nemat selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 7, ning lähkõb loja pole tundi pär-
rast kello 5. Päaw on pikk 9, õ 15 tundi.

1 Teisp.	Pühade Pääw	Selge
2 Keskend.	Hingede Pääw	taewas ja
3 Neljasp.	Maurus	 5, 31 e. e.
4 Kede.	Otto	
5 Laupääw.	Blandina	lange külm.

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

6 Pühhap.	22 P.p. 3. a. J. P.	Selle järrel
7 Esmasp.	Baltasar	
8 Teisp.	Klaudius	tulles
9 Keskend.	Jobst	
10 Neljasp.	Mart. Lutter.	 10, 56 e. e.
11 Kede.	Mart. Piisk.	
12 Laupääw.	Jonas	sulla ilm.

Kohu: Rahhast. Matt. 22, 15.

13 Pühhap.	23 P.p. 3. a. J. P.	Selge
14 Esmasp.	Pridrif	
15 Teisp.	Leopold	taewas ja
16 Keskend.	Ottomar	lund
17 Neljas.	Ulweus	 2, 37 p. e.
18 Kede.	Gelasius	
19 Laupääw.	Eiso	

Jairi Lüttrest. Matt. 9, 18.

20 Pühhap.	24 P.p. 3. a. J. P.	hakkab
21 Esmasp.	Mar. Ohw.	tullema.
22 Teisp.	Sesilia	
23 Keskend.	Klement	Pilwne tae-
24 Neljasp.	Jossias	was ja
25 Kede.	Kaddrina Pääw	 10, 7 p. e.
26 Laupääw.	Konrad	

Kristusse Sisse: soitmissest. Matt. 21, 1.

27 Pühhap.	1 Kr. Tül. P.	lund.
28 Esmasp.	Künter	
29 Teisp.	Ewart	Külm lähhab
30 Keskend.	Andresse Pääw	langemaks.

gmal selle fu pääw touseb päike pole tundi
pärast kello 8, ning lähhab alla pole tundi pär-
rast kello 3. Pääw on pikk 7, agga 6 17 tundi.

1 Neljasp.	Urend	
2 Rede.	Kandidus	 2, 11 p. e.
3 Laupääd.	Tala	

Lähhed enne wimist Päwa. Luf. 21, 25.

4 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	Selge
5 Esmasp.	Sabina	taewas ja
6 Teisip.	Niggola p.	ilm on
7 Käsknäd.	Agata	
8 Neljasp.	Mar. Sam.	külma wist.
9 Rede.	Juhkum	
10 Laupääd.	Lühhem Pääd	 4, 15 e. e.

Joannes wangi-tornis. Matt. 11, 2.

11 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	Pilwne
12 Esmasp.	Duillie	taewas.
13 Teisip.	Eutisa	Selge taewas
14 Käsknäd.	Niklasius	
15 Neljasp.	Johanna	annab
16 Rede.	Albina	
17 Laupääd.	Ignatius	 9, 49 e. e.

Joannesse tunnistusfest. Joann. 1, 19.		
18 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	külma
19 Esmasp.	Lott	
20 Teisip.	Abraham	odata.
21 Käsknäd.	Toma Pääd	
22 Neljasp.	Jagobert	Kanget
23 Rede.	Peata	
24 Laupääd.	Adam Ewa.	külma on

Kristusse sündimine. Luf. 2, 1.

25 Pühhap.	Joulo	 9, 26 e. e.
26 Esmasp.	Teine P.	
27 Teisip.	Kolmas P.	
28 Käsknäd.	Süta Lastep.	aasta
29 Neljasp.	Noa	
30 Rede.	Tawet	otsal.
31 Laupääd.	Silwester	

Ionemal selle ku päwal touseb päike werend pärrast kello 9, ja lähkäs loja 3 werendit pärrast kello 2. Pääd on pitk 5 ja üks pool tundi, 6 18 ja üks pool tundi.

Aasta minutmissed.

Kewwade hakkab 8mal Paastoku päwal, kello 3, 48 minuti pärast lounat. Siis on pääw ja õ ühhe pikkused.

Sui hakkab 9mal Janiku päwal, kello 1, 4 minuti pärast lounat. Siis on meil keigepikkem pääw.

Süggise hakkab 11mal Mihkliku päwal, kello 3, 13 minuti enne lounat. Siis jälle on pääw ja õ ühhe pikkused.

Talwe hakkab 9mal Jouloku päwal, kello 8, 32 minuti pärast lounat. Siis on meil keigelühhem pääw.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike kaks kord ja Ku üks kord, agga meie maal on üks ainus, Ku warjutamine üks, nähtaw, se kolmas, mis siin al nimmetud on.

Esimesenne on meie maal nägematta Päwa warjutamine 20mal Märiku päwal.

Teine on meie maal nägematta Päwa warjutamine 15mal Heinaku päwal.

Kolmas on meie maal nähtaw Ku warjutamine 25mal Jouloku päwal. Hakkatus on hommiklo kello 8, 22 minuti ja lõppetus on üks werend tund pärast sedda hakkamist. —

Teadaandminne mil, ja kus lada:
piddamist on.

1. Taliinna Kubbernemangus.

Talliinnas 1. suure saksa laat. 20ma Junist
kuu otsani 2. Mihkli kuu 26 kuni 28
päwast ja petakse weiste ja hobboste lata.

Haapsalus Neäri kuu 10 ja 11 päwal ja
Mihkli kuu 14 ja 15 päwal.

Jõeletmes nädal pärast Mihkli-päwa.

Jõhwis, Mihkli kuu 24 mal päwal ja weel
2 päwa.

Reblaste moisas Mihkli päwal, ja weel 2 p.

Keila kiriko jures Mihkli päwal.

Kollowerres, Neäri kuu 17 mal ja 18 mal
päwal, ja Wina kuu 4 mal ja 5 mal
päwal.

Pihhulas, esimesel Paastopühhal, ja Mih-
kli kuu 24 mal p.

Märjamaa Kiriko jures, 3 mal Krist.
tullemise p.

Orfital, Neäri kuu 7 mal ja 8 mal p.

Paides, Künla kuu 3 mal p. — Jani
kuu 25 mal p. ja Mihkli kuu 10 mal
ja 11 mal p.

Paldiskis, Künla kuu 2 ja 3 mal p. —
ja Mihkli kuu 21 ja 22 p.

Rakwerres, Neäri kuu 27 ja 28 p. —
Jani kuu 16 ja 17. p. — ja Mihkli
päwal.

Raplas, esimesel redel pärast Mihklit ja
kolmandamal redel pärast Neäri päwa.

Kubermango kohto kässo peäle ei pea
ennam lubba ollema, ei laupäwal egga püh-
hapäwal lata piddada, waid, pääw pärast
pühhapäwa.

2. Kia kübernemangus.

Abja moisas, Mihkli-kuu 2 ja 3 mal p.
Antso moif., Mihkl kuu 14 mal p.
Audro moif., nädal enne Mihklit 2 p.
Helme moif. 15 mal Veikusseku p.
Käo moif. 10 mal Porri-kuu p.
Kantso moif., 30 mal Kukk-kuu p.
Kastna moif., 15 mal Mihkli-kuu p.
Killingi moif., 1, 2 ja 3 mal Mihkl.-kuu p.
Kirrepeäl 17 mal Mihkl.-kuu p.
Koorte moif., 30 mal Kukk-kuu p.
Kosse moif., 24 mal Kukk-kuu p.
Kuresare liinas, 17 mal Webruaril hakkab suur saksa laat; petakse kümme päwa.
Lustiwere moisas, 15 mal Porri-kuu p.
Mõnniste moif., 10 mal Septembril.
Moisekaste moif., 10 mal Augustil.
Mustvees Mardi-päwal.

Oldre moif., 10 ja 11 mal Septembril.

Perno liinas, 20 Julil hakkab saksa laat; petakse kolm nädalat. — Weiste ja hobuse laat esmaspäwal ja teisipäwal enne Mihklit. Kolmas laat petakse esmaspäwal ja teisipäwal pärast 3 Krist. tullemisse P.

Põltsamaal, 15 mal Mihkli-kuu päwal.

Põrawerre moif., 13 mal Septembril.

Räppinas, 4 mal ja 5 mal Mihkl.-kuu p.

Rossi moif., 24 mal Veikusseku p.

Rouge moif., 8 Mihkl.-kuu p.

Senno moif., 21. Mihkl.-kuu p.

Tarto liinas, 1) Suur saksa laat, hakkab pööw pärast 3 Kuninga päwa, petakse kolm nädalat. 2) Peetri laat, 29. Juulil. 3) Marja-laad, 22. Julil 4) Mihkli-laad, 29 September.

Tarwaste moisas, Peetri-päwal.

Walga liinas, 1) Saksa laat, hakkab 2. Webruulil, petakse 8 päwa. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli laat 24 mal Mihkli-kuu p. 4) Mardi-päwa laat.

Wastfeliinas Mihklipäwal.

Werro liinas, 1) Jaani päwal. 2) 24 Mihkliku p. 3) 22 Künslaku p. suur saksa laat 8 päwa. 4) 10 mal Tälweku p.

Weski moisas, 15 Porri-kuu päwal.

Willandi liinas, 1) Saksa laat 2 Künslaku p. 2) Janipäwa laat. 3) Mihkli laat 24 Mihkli-kuu päwal.

Keisri Hārra Suggoselts.

Nikolai I. Wenne: Rigi üslem wallitseja ja Keiser, sündinud 25. Junil 1796. — 36 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Keisri Praua, sünd. 1. Julil. 1798. — 34 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürstid:

1. Aleksander Nikolaewits, Wenne: Rigi auujärje pärija, Tsesarewits sündind 17. April 1818 — 14 aastat.
2. Konstantin Nikolaewits, sünd. 9. Septbr. 1827.
3. Nikolai Nikolaewits, sünd. 27. Julil 1831.

Suurwürsti prinsessid:

4. Maria Nikolaewna, sünd. 6. Aug. 1819.
5. Olga Nikolaewna, sünd. 30. August. 1822.
6. Aleksandra Nikolaewna, sünd. 12. Junil 1825.

Keisri wend.

Suurwürst Mihhaila Pawlowits, sünd.

28. Jan. 1798. — 34 aastat.

Temma Praua: Helena Pawlowna, sünd.

28. Detsem. 1806. 26 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürsti printsessid:

1. Maria Mihhailowna, sünd. 25.

Webr. 1825.

2. Elisabet Mihhailowna, sünd. 14.

Mai 1826.

3. Katarina Mihhailowna, sünd. 16.

Aug. 1827.

4) Aleksandra Michailowna, sünd. 16.

Jan. 1831.

Keisri ded.

1. Maria Pawlowna, sünd 4. Webruar

1786, laulatati 3. Augustil 1804. Weiz-

mari, maa Wallitseja Karl Wridriki

prauaks.

2. Anna Pawlowna, sünd. 7. Janr. 1795,

laulatati 21. Webr. 1816. Hollandimaa

pärripärrija, Prints Willemi prauaks.

Armas Luggia!

Pallu Jummalat ja te tõdd! se on ristirahwa
kulus sanna ja ellonou, mis mitte ükspainis üre-
rakeses ilmas hästi juhatab, waid ka taewarigi
tele walmistab; agga need faks nou on usklikko
innimesse süddames ni kowwaste kokkolitud, et ei
sünni teist ilma teifeta täita. Waene luggu selle
tõteggiaga, kes ilma Jummalata ja Jummal-
meelt wasto tõdd teeb; waene ka selle palluja
luggu, kes Jummalat kül suga pallub, agga om-
mas ellus siiski jääb wanna holetusse, kawwa-
lusse ehk laiskusse siisse! Otsego sowime, et igga-
mees õppiks süddamest palwet teggema, ja saaks
sedda ütlema wägge ja tullo tundma, mis
süddamelikko palwega ühhes, uenda peab ka se-

wima, et iggamees jona's oigeks tõteggia's kas:
wada, ning sedda rõmo maitsta, mis meelisse
trui tõteggemissega ühes. Se peäle juhhatago
meie noort rahwast se taggatuslew jut.

Reppike õppetab Eifut tõdd teggema, ning tõ:
teggemissest rõmo tundma.

Eifut juhhatati noorelt jo woffi kallal tõdd kat:
suma ja oskas temma ka parrast head ja peni:
fesi lõnga kehata; agga et ta edew olli, ning
tõdd tehhes pea ärratüddines, ep olnud temma
tõdl ial joudo. Eiso agga otis muid aiawitet
wahhele, ja emmal olli oigus üteldes: Eiso on
laisk tõteggia. Siiski temma weel ferimeks pididi
minnema, ja mis immelikul wiisil temmale abbi
tehti, sedda nüüd keige wiitsimatta tüttarlapse
õppetuseks seie kirja pannakse.

Emmal olli ühhel päwal ridid pešta ja uut
kangast wirrotoda, pididi sepärrast ennamiist keige
se päwa oues ollema, egga wõtnud temma Eifut

pešo jure, et se senni kawa head ossa lõngo
saaks walmistada; agga Eifut ep olnud muidoge
paljo piddo toas olles, liati nüüd kewwadesel ai:
al, et Jummal andis sojemat ilma, panni tem:
ma aega iggawaks, fargas äffitselt tõ kallalt
püsti ja ruttas leppikusse nattukseseks aiaks
kõndima. Door rohhi tärkas illes, soja tule
õht olli armas tunda ja linnud laulsid hulgali.
Eiso sai ni parrajat mele jahutamist kätte, et
pitkemat aega metsa wiis, kui esotsa temma
nou ep olnud; temma arrust ei piddandki kawa's
ollema, sest kui mele parralinne luggu kões, aeg
ikka ruttas. Ommeti wof sai kolm tundi täieste
puhkada, enne kui Eiso jälle tuppä sai. Hakkas
siis kehraja jälle tõle, agga, et nüüd toas istu:
des temma melest foggoni kolle luggu, siis wõt:
tis woffi kätte, kandis sedda oue, ja panni lag:
gedal rattast wallusaste jooksuma; eh monni te:
kõia, kes mõda läks, mõtles peälegi, tüttarlapse

wägga warma ja uššina ollewad. Agga emma
filmad, kui jöelt taggasi tulli, kohhe langsid wärt:
na peäle, ja kül temma seddamaid moistis ärra
tüttri uššinust. Üks leškproua olli need linnad an-
nud nidišongaks fehrata ja olli temmal sellega
suur rut, et warmalt pididi walnis sama. Agga
woi Liso sest holiš. Emma pahhandas wägga
meelt ja angutas last täiest sunst. Mis sinnust
ilmas peab sama, kui sa mitte ei võra ommast
laiskuslest? Egga laiskus toida innimešt. Eks sa
tea, kes ei wiitsi tööd tehha, ei pea ka mitte
leiba sõma, kas moistad mis se on? Emma om-
mas melepahhandusšes ei pannud tähhele, et
kolm meest, kes uhkis ridiš, tullid ratsa soites
mõda teed, ja jäid nende perre kohta seišma.
Se, kes eel soitis, olli funningas, ja kui liggi
sai, ütles: „Maene, mis sa ni furjaste omma
lapsēga tapled?“ Emma ehmaras, et neid olli,
kes sedda nominišt peält kuulda said; ehk temma

kül ei teadnud, et se küšsia otse funningas isse
pididi ollema, ial ei tahtnud ta omma tütart
wobrašte ette ni wägga ärralaita, wastas sepär:
rast kermešte nenda: „Taplen tüttriga, et ülle:
wägga kerme on tõle haffama, ei wöttage om-
male aega middagi toito suhho päina. „Runnin-
gas, tütтарlast kites, andis sedda otsust, et tõ:
teggia ei pea mitte nälgas seišma — ja soitis
teed eddase. Agga monne päwa pärrast tulles
temma sedda tülli mele, mis teed käies olli näi-
nud sel emmal omma tüttriga ollewad, ja juttus-
tas sest omma prouale. Runninga proua armas-
tas wägga wälledaid tõteggiaid, laskis sedda kül-
la kulata, kus se uššin tütтарlaps ellas, lakkitas
Liso järrele, ja käs kis tedda omma ette tua. Üt-
les siis: „Minna kulen, et sa wägga kerme tõ:
teggia pead ollema, ja ei annage ommale aega,
wahhelt leiba wötta; head tõteggiaid on wägga
minno mele pärrast, ja isšärranes armastan per

nikest kehrust; sepärrast tahhan sind ommale keh-
rajaks wõtta, sa woid sin himmo pärrast kehra-
ta, ial minna ei tahha õõlda, et liaks olled tei-
nud". Tüdrokul hirm nahkas, pallus wägga
selle wasto, laitis emma sannad hopis tühjak-
ärra, ütles, et ommast tõõst koggoniste ei piddand
asja ollema, ja et emma wiisiste ei muido kui
pilkades neid sanno on rāfinud; agga ei aitand
palwed, ei aitand wasto tõrkuminne, anti
agga Lisole wõtkid ja head hulka penikesi linno
kätte ja kāsso pealegi: Sada nüüd kehrust ni
paljo kui sõrmed suutwad ja kehha ial kannas-
tab! — Di, oi! oigas Liso, kui üksi jai kambri,
mis waewasse waene laps sattunud minna!
Neid kahhest wõtkist anti kehrajale isse wallida,
kumb oiete mele pärrast piddi ollema; mollemad
ollid wägga kannaste tehtud, laifisid ülle ja ülle,
ja ollid üsna lodud punnasest puust; agga nende
peält tahyeti ka täielist tõõd. Runninga proua

kāsso peäle anti Lisole üht lõnga otsa mārگیs,
mis kui juukse karni ni penike, et seddasamma
suggu lõnga piddi kehrama — oh sedda iggawat
tõõd, sedda otsata waewa! Agga ei peāsnud Liso
muido kui piddi agga peäle hakkama, ja kehras
essimesse walloga keif se päwa wahwaste, ja
nendasammoti ka teise päwa otsa, agga siiski ei
pooltki wārtna täis sanud, olli lõng wägga pe-
nike; ja iggamees woib arwata, kui raske meel
kehrajal, neid linna-leisikad nähhes, mis keif pid-
di lõngaks walmistama — kus selle kehrusse
ots! Jo wessi kippus tüdroku silma ja sure mur-
re pärrast läks ta, kui õhto sai, tule kätte, fur-
wa meelt lahutama. Runninga suurte maiade
liggi olli wägga kanna rohhoaed, ja selle tagga
kaunikenne suur mets, kust paljo hõlega ehitud
teed lābbikāisid ja keifsuggu metsapuud kaswid.
Seält leidis Liso melepārralist kōhta, mis nat-
tukeste tõrwale andis, kus omma furwa meles

ga ainoukfi sai wibida. Iggatses laps nüüd wägga omma emma tagga, kelle mele pärrast kül olles tahtnud keif rööd kätte wötta, iggatses sedda maddalat honet tagga, kus keif röömsad ellopawad olli ellanud, ja sedda leppikut, mis nende urtsiko kõrwa loja isse olli istutanud. Ei maksnud nende wasto middagi keif se suur illo ja ehte, mis nüüd igga poolt temma silmi pais: tis, ja mis giwa murret ja furwastust temma peäle foggus. Eiso kaebas sedda rasket põlwe, mis nüüd kätte tulnud, et ühte puhko ja lõp: matta fehrata ja iggaweste tö: wangis seis: ta; ommaft melest temma olli nüüd hopis mahhaja: tud, ja keigest armust ja armsast asjast lahti, ja sure heälega nuttes, heitis temma kummuli mahha. Äkkitselt kuleb temma heält, ja kui filmad jälle lahti teeb, wata! siis seisab temma ees üks halli peaga mees, kelle walgendaw hab: be rinde peäle langed ja kellel halja forega piff

kep kääs, agga silmnäggo tunnistab lahket meelt, ja armsaste kulab nutja kääst, mis halle luggu sul on? Eiso kohkus eesotsa furjaste, agga kui mehhe armsa meelt moista sai, tulli temmale julgust kätte, et keif omma hädda ning furwastust üllebräkis, ja keige se peäle truište wastas, mis ta kääst küsiti. Wannamees kitis tüttar: lapse tössist, otsekohhest meelt, et selgeste keif olli tunnistanud, murdis omma keppi otsast tük: ki ärra, ja ütles, seddasamma keppikest Eiso kätte andes: „Mo tüttar, kui selle keppikessega teise woffi ratta külge putud, siis segi hakkab kaima, ja sadab ikka poolt sedda lõnga, mis sa isse omma woffi peäl fehrad, ehk sadab rohkemat weel, sedda möda kui ial surema rõmoga töle hakkad. So nelja nädala pärrast sedda keppikest jälle mo kätte, siis tahhan sulle weel suremat and: di anda.“

Eisul ep olnud aegage tännada, jubba se andia kaddus ta silma eest ärra; mis muud, kui jäi sedda keppikest ja temma illusa halja kore waatma ja wiis sedda omma kasa tuppä. Teisel hommikul ärkas jo päwa tousul, et kohhe keppi rammo katsuda; teggi teise woffilegi koonla wal: mis ja finnitäs wärtna külge lõnga otsa, hak: kas siis omma woffi peäl kehrama, ja wata immet! ni pea kui keppikesega teise woffi külge sai putunud, segi kohhe pandi kaima ning wal: mistäs wägga kanna lõnga, ja sedda warmamalt innimenne isse rattast aias, sedda kermemalt teinege joofsis, ja walmistas pea aego teist rōsa lõnga Liso lõnga kõrwa. Jo se abbi lāks korda, se teggi kehrajale suurt melehead ja melitas peā: legi ikka rohkemal tōōd pūūdma ja teise rattaga woito kehrama. Liso, woito kehrades, ja nāh: hes, kulda ühte puhko lõngad peäle kaswid, tun: dis sedda korda selgemat rōmo omma tō kallal,

kui ial enne ep olle tunda sanud. Peab temmale ka tōe polest sedda tunnistust andma, et keigest sūd: damest ja keik omma joudo mōda tōōd teggi, nenda et õhto pole omma ihho liikmettest oiete tundis, et keige se päwa kui waewas olli olnud. Ei wimaks jaksand ennam ühte wiisi wallusaste kehata, agga ni pea kui ommast tōōst järrele andis, kohhe ka teisel rattal wāhhemat joudo, se wimaks ei pooltke sedda lõnga ennam saatnud, mis Liso isse kedras. Moistis fest, et keppikesse abbi tahtis ennamist nende kätte tulla, kes himmustawad kermel olla, ja sedda sedda mōda weel surema ussinusse pole fihhutatse, agga pitkalisel tōteggial ep olnud temmast suurt abbi lota; ka sündis et, ni pea kui kehraja lõppetās keh: ramast, ikka teine rattaske kohhe seisma jäi.

Üks naesterahwas, sedda funninga proua keh: russe üllewatajaks olli seādnud, ja kes essiotsa sellega ei tahtnud rahhul olla, mis Liso joudis kehata, kitis

pärast jo Liso ussinust, teigeennamist sest aiašt sadik,
kui kahhe wokki kallal korra pärast olli hakkanud
tööd teggema. Liso ei julgenud sest keppikesest kel-
lelegi fanna lausuda, ja et seläbbi temma tööd im-
melikkult jättati. Sepärast ka üllewataja mõtles
keik need lõngad kehraja ussinussest ja jouust tulle-
wad; agga sebda ennam läks ka tarwis ikka wässi-
matta holega isse tööd tehha, et agga sebdasamma
ossa lõngo jouaks walmis sata. Nenda sündis, et
kolme nädala aial Lisul olli ennam lõngo kätte tua,
kui ehk kolme ku aeges omma emma maias ep olle
joudnud walmistada; sest temma olli nüüd tõtege-
missega hästi jone peäle sanud, egga pannud sebda
ennam ni raskest kui enne, kaswis temmale ka ho-
pis suremat joudo kätte. Agga mitto kord innimenne
isse omma rummalusse läbbi rikkub omma kaunist
luggu, et weel parremat püab ja pahhemat saab.
Kui ühhel õhtul leiwarõtmisse aeg liggi joudis, ja
Liso sebda teist wokki keppikessega jälle panneb

käima, siis koggematta keppikessega ka omma ratta
külge putub ja näab immetelledes, et segi hakkab
jooksma ja kehrušt walmistama. Sebda nähhes aias
wannu többi jälle kiusates peäle. Liso jäi mõtlema
nenda: Ülen sebda aega kül sanud rängaste tööd
tehha, ja mikspärast siis allati sebda suurt waewa
nähha, ja ühte puhko pallawa ruttoga ebdase aiada?
Woin jo wahhestki armo heita omma peäle, et, kui
saan tül aega kehranud, pannen mõllemad rattad
käima, joosko nemmad siis issekeskes ni kaua kui
nattukest puhkan! Otsego mõtles nenda teggi. Pan-
ni jälle mollemad rattad, keppikessega külge putudes,
käima, ja jäi isse rahhul peält waatma, kuida nem-
mad jooksid. Agga äkkitselt kulis lae alt praksata-
mist, kui olleks kümme keppi korraga katkimurtud.
Liso kohkudes, löi silmad ülles lae olla, kust sebda
heält arwas tulleswad, ja ei näinud keddage; watis
jälle mahha, ja teine ehmatas joudis teise peäle —
mollemad woffirattad jäid äkkitselt seisma ja kallis

hea keppike olli kaddund! Hirm panni keif temma
liikmed warrisema, ja jallad pibbid ta alt nõtkuma.
Kuida nüüd endist oõsa lõngo iggapäwa kunninga
proua kätte sata? Kuida se keppiandia wihha leppi-
taba? Kaks hirmo korraga kaisid peäle, ja kolmas
olli otsata tõ, mis nüüd kaela peäle sai. Wimaiks
Liso jäi halledaste nutma, ja sest tundis nattukest
hädä kergitamist; agga sedda kuremalt hakkas isse-
ennesele süüd moistma, ning omma rummalusse
peäle kaebama. Oh ma rummal, hüdis temma,
minna meletõ rummal! Olleksin needki päwad weel
endist wiisi tõõd teinud, kolm päwa agga neljast näd-
dalast waia, et keppikest pibbin taggasi andma —
mis nüüd wia? ei keppikest ollemaski! Summal
teab, mis weel minnoga tehta, kas tohhiin ial jälle
se wannamehhe silma ette minna. Kui nukker meel
issiennese pärrast Lisole liga teggi, siis äkkitselt wõt-
tis jälle wõlki kätte, ja hakkas wallusast tõle omma
hädä waigistamisefeks, kehras ello polest fenni kui

pääw otsa sai. Agga siis keif murre ja kartusse
mõtted ueste peäle kippusid. Ei wõtnud Liso sel
õhtul leiwa raskest suhho, egga tulnud unni temma
silma. Walwades pallus Summalat saggedaste, et
armust waigistaks häddalift meelt, ja kinnitaks ram-
mo tõle. Palwest tundis ka omma hingele keige-
parrasamat toetust tullemad, agga woi keif abbi jalla
peält kohhe täieste kätte antakse, nenda kui innimen-
ne himmustab ja mõtleb! Wimaiks jäi nattukeste
puhkama, agga unneski kohkus mitto korda, ja ärkas
ta wahhelt kui surest hirmust ülesäetud. Kui hom-
mikul sängist pibbi tousma, tundis kange peawallo,
et ei jaksand pead üllewel kanda, tõteggemist jätta
rõkimatta. Regi juhtus kambriist läbbi minnema,
sedda pallus Liso se üllewataja naesterahwale sannus-
med wiä, et olli haigeks sanud. Üllewatia tuli kohhe
tedda waatma ja leidis, et haige pea olli tulline pal-
law otsas, ja wõis küt arwata, kuisuggust wallo
temma sai kannatada. Ommeti temmale esjotsa

mitte warsti rohto ei antud, kelati agga wasta meelt
leiba wotmast, ja anti temmale leiget jomaaega,
miska suud saggedaste pidbi kastma, senniks kui nãh-
ha saab, misugguseks temma haigus pidbi jãma. Kui
haige kaks pãwa rahhul olli seisnud, siis teise pãwa
õhtul tundis jo, et hãdda olli lahkumas; sel õsel sai
jãlle tãiemalt hingada, ja teisel hommikul olli pea-
wallo temmast kaddunud, et agga tundis endisest
ihhorammust waia ollewad. Dmmeti jaksas jãlle
tasfast wiisi rattast aiada, ja, et ta ei tahtnud jãlle
tõ eest kawwalussega hoida, istus wibimatta wõkki
tahha. Üllewatia panni immeks haiget jo tõ kallalt
leibes, ja maenitses tedda, mitte enneaega peãle hak-
kada, mis mitto kord ihhule suremat hãdda kãtte
toob. „Ei nõud ennam waewa ma suurt ei tunne,
kõstis Liso, on agga keik kehha kui rammoto, katsun
siiski wãhhã hawalt midbadi tehha.“ Tõ lãks ka
ikka ennam korda sedda mõda kui jãlle rammo wot-
tis, nenda et monne pãwa pãrrast jo endist wiisi sai

tõõd tehha; agga siiski sedda endist joudo ei olnud
ennam temma tõõl. Urwati sedda weel haigussega
õhte, ja sest temma peãle armo heibeti; ka moisteti
sedda temmale kassuks, et ni pea kui haigust tundis
lahkuwad, kõhhe jãlle tõle olli hakkunud. Ehk kũt
Liso arratõddimatta tõ kallal olli, oiete rõmoga tõõd
kãtte wõttis, ja sedda mõda ka ikka rohkemat joudis
tehha, ikka se keppike jãi waia, ja kartis teggia, et
agga kunninga proua, ehk kes temma nimmet tõ
jãrrel kulas, ei wõtta tedda laisaks paõna, sest et
endist tõõd ennam ei joudnud sata. Sepãrrast lãks
temma monne aia pãrrast õhhel õhtul jãlle rohho-
aiaist lãbbi metsa, meelt jahhutama ja joudis pea
senna kõhta, kus sedda wannameest olli nãinud; wa-
tis seãl õmberkaudo, õhkas ka wahhelt kui essimesel
kõrralge, agga keik temma nouud ollid ilma, ei sa-
nud keddagi nãhha, ja mõtles siis issienneses: „Di-
len wiist omma kawwalusse pãrrast se wannamehhe
arimust lahti, et mitte ennam minno liggi ei tahha

anda." Nenda se, kel otskohhest meelt on, omma
süüd tundma ning tunnistama, pea küll ärramoistab,
miskpärast tedda karristakse, ja õnneks temmale,
kui sest parrandamist pütab. Parrandamiseks joudis
ka Liso se uus põlli, mis sest aiaist kätte tulli, kui
kuninga proua kehrajaks olli sanud; tõteggeminne,
mis enne ennamist wasta meelt olli, joudis nüüd
temmale rõmuks, ja üllepea olli temma, endise wasto
arwata, head ossa tõssisemaks läinud, mitte üksipäi-
nis tõ jure, waib ka hinge pärrast püdis temma
hoolt kanda ja kartis Jummalat, auustades. —
Mitme aia pärrast sai Liso ka ommaist emmast san-
numed kätte. Emma küll ep olnud nenda terwisse
jures kui enne, agga rõmustas rahwa suust kuuldes,
et tüttar peab ussin tõteggia, ja kuninga proua
temmaga hästi rahhul ollema. Emma iggatseb tütri
jälle nähha saba, ja annab nou wahhest lubba pal-
luda koio tulla. Liso himmo teggi ammo jo armsa
emma kaela ümber hakkada, liati nüüd et kullis t-d-

da wahhest häddalisse ollewad; küssis sepärrast kohhe
üllewatia kääst, mis temma küll arwab, kas peaks
kuninga proua lubba andma, et wahhest emma
jure wõdraks minna. Üllewatia kostis: Ei ussu
minna mitte, et sedda lubba antakse; ep olle weel
poolteki aastat täis, et siin olled, ei tohhi minna ni
pea sinno eest palwed teha. Mis siis muud kui
kannatada ja lotussest kinnipiddada, ehk Jummal
aitab eddespidi nou korda sata.

Kuninga proua olli üks wägga kallis hingeke;
temma kaswatas omma kulloga paljo waesi lapsi,
tedda isihonettes peti, koliti, ja sedda möda kui tug-
gewamaks said, ka mondasugguse tõle juhhatati. Ka
murretses kuninga proua mitme häddalisse inni-
messele tööb ja leiba kätte, aitis nenda neid toita,
liati kallil aial. Sured honed ollid kehrajaid ja
kuddujaid täis, agga Liso se õnneks, et kuningas
isse tedda omma prouale olli kiitnud, tedda juhhatati

isjekambriisse, kus ta asjet piddas. Agga tõteggia-tele üllepea anti wahhest lubba teine teisele woobrafs miina, keigeennamiste pühhapäwa õhtul. Nenda sündis, et Liso ühhe tõmaiasse läks, kus ta mitmele olli tutwaks sanud; agga, tuppä astudes, kulis temma keifi surelt jutto aiawad, keif keled ollid likumas, ja keikide filmist nähha, et wägga tõssine luggu kâes, teised kui ehmatud, teised kui immeks panniad. Noh, tulgo Jummal appi, ütles Liso, mis asja teil on ni wallusaste juttustada? Ja, tulgo kûl appi! kunninga metsas on tont likumas, üks wägga õâl ja hirmus wannamees, suur teiwâs kâes, sellega aiab rahwast tagga. — Iggaüks teadis sebda asja juttustada; ommeti ep olnud ennam kui kolm tûdrokut, kes tedda filmaga näinud, needki nisuggused, kelle nimmed rahwa suust ep olnud head kuulda, ja kes mitmest asjast laitmisse wâart. Üks liati olli nende hulkas, liina tõrahwa laps, kelle nimmi Karolina. Ei se polnud tõteggia, ei kassina ello ar-

mastaja, ei olnud temma sees uštawa waimo egga otsekohhest meelt; agga karwalaks olli õppind norelt, ja karwalussega nîudki pettis mitto teadmatta innimest. Kunninga prouage ees temma armo leidis, kui esjotsa temma ette wibi, sest et koera filmnägga läks korda, pealegi olli temmal libbe keel ja julge meel, ning oskas igga sanna peäle ni karwalaste wastada, et woõra innimesse meel kohhe temma poolt seisis. Ei temma kehruusest ep olnud asja, agga temma pallus ja palkas teisi, et kui õhtule said, temmale aitasid kedrata, ja temma oskâske need üllewatajad ni karwalaste melitada, et nendege arm temma pole joudis. Waat! selsammal Karolinal olli sebda kolledat asja sündinud, kui kahhe teisega, kes pea aego temma sarnatsed, kunninga metsas kõndimas ollid. Liso kohhe moistis, et se hirmoandia wannamees ep olnud mu, kui sesamma, kedda temmage seâl olli näinud, et agga temmale olli armo tunniſtanud, ja neid teisi kimbûtanud. Selsammal

õsel nãggi Liso sebda wannameest unnes, ja temma
filmist sebdašamma heldet meest kui ennege, agga kep
ei olnud kães, waid pidbas kãe sirrul, ja pakkus pih-
hust middagi Liso kãtte. Kui Liso sebda pidbi was-
towõtma, ja kãt ligutas, arkas temma unnest, agga
ni kohhe asjus temmasse nou, kunninga metsa
miina kõndima. Kahhe pãwa pãrrast olli laupãaw,
ja et tõ siis aegsamalt lõppes, lãks temma õhtul
ennast jallotama ja joudis pea se tuttawa metsa-
kohha, kus teised hilja aego kolledat asja ollid nãhha
sanud. Siiski Liso ei tunnud hirmo senna miines,
waid temma melest olli ikka nenda, kui lãhhãks
temma armsa kutsmisse peale wãlja. Rõndis wait
olles head tũkki aega ebbase ja taggase, senna ja
teina, agga ei nãinud keddage. Pitka peale wimaks
sallaja hirm kippus peale, et filmad akkitselt kargasid
kohhast teise kus ial middage arwas liikuwad. Pããw
olli jo liggi tunni aega loja lãinud, ja Liso pidbi jo
tuppa minnema, agga korraga wannamees ùhhe põõsa

taggant ilmus. Ei olnud temmal mitte keppi kães,
agga temma filmad tunnistasid armo kui ennege!
Mo tũttar, ùtles temma, sinno sũ on arrakustutud!
Tggamees peab asjalinne ollema, sepãrrast jã tõõb
armastama ni kãua kui ellad. Agga kui peaksid so
mullase ihho liikmed tõõb tehhes wahhest notkuma,
siis wõtta neid sellesamma toetaja salwiga woida.
Ùhtlase andis temma ùht kassetohhust kãnnaste teh-
tud torbikut Liso kãtte, ja kaddus jãlle põõsa tahha.
Liso tãnnades hũdis: Olle terve heateggia wanna-
mees, et armoga mulle olled appi tulnud! ja mõtles
issienneses: Se wiisist on ùks kãitsja ingel, kelle
kãtte antud, innimeste lapsi tele juhhatada, ei tahha
ma ial maenitsust mahhajãtta.

Liso emma olli kũl omma ihho hãddas ikka
jallal olnud ja tõõb teinud, ommeti ohraleikussest sa-
dik tundis oiete, kuida se hãdda temmale tagga sure-
maks kãswis; jooksjã asjus õllasse, ja aias aioti

sure walloga keigest kärewarrest läbbi. Tggatses
temma sepärast wägga omma wannema tütri koio,
sest et noremast, kes alles nõdroke, ei woinud suurt
abbi sada. Olli süggisene aeg, ja ühhet päwal naa-
bred jooksid rõõmsaste kofko, ja hüüdsid: Kunningas
tulles! Kunningas sõidab möda! Mäe Mihkli lest
An panai ionega toast wälja ja piddi jo põlweli mah-
halasema; agga se ep olnud mitte kuningas, waid
üks suur kindral, se kelis tedda ja ütles: Kui sul
on middage pallumist, ota agga siin, kuningas tul-
les tunni pärast siit läbbi. Sai An weel aega
ennast nattukest kohhendada, ja jubba kuningas selts
tulli. Kunningas armsaste käskis kohhe naest ülles-
tousta ja jäi temma pallumist kuulma. Pallus siis
lest, et kuningas armo polest tütrile lubba annaks,
kois tulla emmale abiks. Kui sai weel monne sanna
ta käest kulanud, ütles kuningas miänes: Kennata
weel, emmake, näddala aeges tahhan sulle otsust sa-
ta. — Kuninga proual olli wiisiks, aeg aegult om-

mad armokoia läbbikäia, ni hästi waeste laste kas-
watamisest koiaid kui ka need, kus rahwale tööd ja
ellamist kätte mueretseti. Tullemisest kord olli jälle
käes. Et kuninga proua wägga helde melega in-
nimenne, siis läbbikäies mitmele armsad sanna
rakis ja kitis neid, kelle tõteggemisest ja kumbedest
head olli kuulda sanud. Sel korral kuninga proua
läks ka monnest kambrist läbbi, mis üksikutte holeks
antud, nenda Lisoje kambrist. Kuninga proua
ütles temmale: „Minna ollen sinnoga wägga rah-
hul olaud, ni hästi tõ polest kui sinno tõssise mele
ja laitmatta ello polest, ons sul middage armo min-
no käest palluda, siis nimmeta sedda.“ Liso tännas
allandlikkult, ei sõlnud ommale middage ollewad
palluda, agga et wanna emma hakkand pöödema,
ning abbi ommale tarwitab, pallus sedda lubba,
emma jure jälle sada ning tedda aidata. Kuninga
proua wastas: „Hea tütri armsa meelt ei tohhi
kelata, minne siis Jummalale nimmel, ja olle em-

male abbiks ja rõmüks; homme tahhan sulle ka te-
rahha lasta anda." Teisel päwal loeti kaksiküm-
mend taalri rahha temma kätte, se tõ palgaks, mis
seitsme ku aeges ni hooltsaste olli teinud, ja nüüd
Liso tekaia — lähhab tele omma wannema maiasse,
omma sündimispe kotta — ei rõõmsamat tekaia-
naljalt ei sa nähha kui tedda. Warra hommikult
hakkas linna tullema, ja ehk kuus pennikoorma olli
kaia, neid selsammal päwal ärrakais. Shtul sai
Liso emma armsa pallet jälle nähha, ja mõllematte
süddamettesse anti kallist rõmo ligutamist tunda.
Kül emmal küsimist, kül tütril juttustamist; ja
nenda sündis mõllemille wägga meelepärast asja.
Agga weel rohkemalt rõmustati emma meest, kui
sedda suurt abbi maiapidamiseses nähha sai, mis
nüüd Liso läbbi kätte tuli. Liso wõttis kohhe
keik ränkemad maiad tõõd ennese peäle, ja et rõmo
pärrast tõõd teggi, olli temmal ka igga tõ jures im-
melikko suurt joudu, ja keik teggi temma sure hõle-

ga ning uestawalt. Rahha nattukest olli temmal
peälegi, poolt sedda palga rahha kinkis emmale tän-
nomele tunnistusseks. Agga weel ennam olli Liso
mele pärrast, nähhes et se toetaw salw, mis torbiko
sees temmale anti, emma õllast ja kääwarrast sedda
jooksja hädda wähhendas ja wimaks hopis waigis-
tas. Agga keigeennamist tundis Liso südda tanno
keige rohke armo pärrast, mis elloaia surelt Sum-
malalt olli kätte sanud. Ni mitto kord kui omma
endist häddaluggu mele tulletas, ikka tannas temma
omma taewast Issa, kes hirmo ja armo läbbi meid
rõmmalaid õppetab ning rõõmsas uskus kinnitab.
Se tõõd ja pallu Summalat! siis saad sa ommast
kääst tunda, mis pühha kirri ütleb, et se on magus
ello kui tõteggia ommaga rahhul on.
